

Handläggare
Carolina Zandén**Till**
Exploateringsnämnden
2023-12-14

Åtgärdsplan 2023, lägesredovisning och uppföljning

Förslag till beslut

1. Exploateringsnämnden godkänner lägesredovisningen

Thomas Andersson
Förvaltningschef

Sammanfattning

Exploateringsnämnden fastställde i juni en åtgärdsplan för att komma till rätta med brister som påtalats av stadsrevisionen och som lett till att en anmärkning riktats mot exploateringsnämnden. Planen togs fram utifrån de rekommendationer som revisionen lämnat vid granskningar april 2022-mars 2023, icke åtgärdade rekommendationer från 2017-2021 samt rekommendationer i tidigare revisionsrapporter.

Arbetet har fortsatt enligt åtgärdsplanen och här lämnas en lägesredovisning som beskriver påbörjade, pågående och planerade åtgärder utifrån respektive rekommendation samt vilken effekt dessa har fått eller förväntas få.

Bakgrund

Stadsrevisionen överlämnade tidigare under året revisionsberättelse och årsrapport avseende granskningen av exploateringsnämndens verksamhet under 2022. Revisionsberättelsen och årsrapporten angav att exploateringsnämnden bedöms delvis ha bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt, men från ekonomisk synpunkt har

Exploateringskontoret
StabFleminggatan 4
Box 8189
104 20 Stockholm
Växel 08-508 276 00
carolina.zanden@stockholm.se
exploateringskontoret.expl@stockholm.se
Org nr 212000-0142
start.stockholm

verksamheten inte bedrivits på ett tillfredställande sätt. För att komma tillrätta med då och tidigare påtalade brister har exploateringskontoret utarbetat en åtgärdsplan som godkändes av exploateringsnämnden den 8 juni 2023, vilken kontoret därefter verkställer. Kontorets ledningsgrupp följer kontinuerligt upp planen.

För samtliga av revisionens rekommendationer i Årsrapport 2022 Exploateringsnämnden, bilaga 1 och 2, har exploateringskontoret arbetat med åtgärder. Kopplat till några av rekommendationerna finns det ett flertal åtgärder som kontoret har arbetat med under året.

I åtgärdsplanen beskrevs att exploateringskontoret avsåg återkomma till nämnden under hösten med en uppföljning av åtgärder som vidtagits med anledning av stadsrevisionens rapport.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av exploateringskontorets stab i samråd med Ekonomi samt IT och säkerhet.

Lägesredovisning åtgärdsplan 2023

Lägesredovisningen nedan är indelad i tre avsnitt:

1. Granskningar genomförda april 2022-mars 2023, med tillhörande rekommendationer
2. Uppföljning av tidigare rekommendationer från 2017-2021
3. Revisionsrapporter, med tillhörande rekommendationer

Lägesbeskrivningen beskriver påbörjade, pågående och planerade åtgärder utifrån respektive rekommendation samt vilken effekt dessa har fått eller förväntas få. Därutöver anges när rekommendationen förväntas vara åtgärdad.

1. Granskningar april 2022-mars 2023

Ett antal revisionsgranskningar som gjordes under året har resulterat i rekommendationer från revisionen. Nedan listas dessa, kontorets bedömning av när rekommendationen ska vara åtgärdad samt en uppföljning av arbetet utifrån rekommendationen.

Markanvisningsprocessen

Stadsrevisionen hade genomfört en granskning med syfte att bedöma om exploateringsnämnden säkerställer att markanvisningspolicyn efterlevs i de delar som rör val av förfarande, byggherrekontroller samt förlängning av markanvisning.

Nämnden rekommenderades att:

- Dokumentera motivet till att en tidigare genomförd byggherrekontroll är möjlig att använda för ett annat projekt än det som först avsågs.
 - *Delvis åtgärdat, bedöms färdigt i sin helhet under våren 2024.*
- Dokumentera genomförda kontroller som rekommenderas i externt utförd byggherrekontroll alternativt motivet till att inte genomföra de rekommenderade kontrollerna.
 - *Delvis åtgärdat, bedöms färdigt i sin helhet under våren 2024.*

Uppföljning:

För att åtgärda ovanstående rekommendationer har exploateringskontoret under året kontinuerligt arbetat utifrån att ansvarig projektledare motiverar och dokumenterar. En byggaktörskontroll får vid markanvisning som högst vara 6 månader gammal för att säkerställa aktualitet.

Under året har arbetet även utvecklats med avsikt att därutöver säkerställa en sammanhållen dokumentation inom ramen för exploateringskontorets ledningsgrupps markanvisningsutskott under ledning av biträdande förvaltningschefen. För att tydligt dokumentera genomförda byggaktörskontroller ska markanvisningsutskottet framöver få bekräftat när dessa är genomförda och resultatet. Effekten av detta är även att underlagen för utskottet förbättras.

En byggaktörskontroll är kostsam och bör därför inte genomföras innan utskottet tagit ställning till föreslagen anvisning en första gång. Varje markanvisning som kräver en ny byggaktörskontroll kommer därför framöver behöva passera utskottet två gånger, först för att besluta om aktör som skulle vara aktuell att gå vidare med utifrån stadens mål och därefter för att säkerställa att byggaktörskontroll genomförts, resultatet av denna och

eventuella åtgärder. Detta kräver en ny aktivitet i Exploateringshandboken.

Nämnden rekommenderades att:

- Säkerställa att ledningsgruppens utskott tar ställning i alla föreslagna markanvisningar.
 - *Arbetet pågår och bedöms färdigt i sin helhet under våren 2024.*
- Dokumentera ledningsgruppens utskotts ställningstagande gällande val av markanvisningsförfarande samt val av byggaktör vid direktanvisning.
 - *Åtgärdad under 2023.*

Uppföljning:

Rutiner för exploateringskontorets markanvisningsutskotts arbete har setts över och vidareutvecklats. Exploateringskontoret bedömer att utskottet i större utsträckning tar ställning till samtliga föreslagna markanvisningar.

En ny mall har tagits fram som underlag för utskottets ställningstagande där det tydligt framgår att val av markanvisningsförfarande samt val av byggaktör vid direktanvisning ska motiveras. Utskottets ställningstagande dokumenteras i korta minnesanteckningar och samtliga underlag sparas.

Rekommendationerna har föranlett ett arbete med vidareutvecklade rutiner för utskottet. Detta har lett till ett fortsatt utvecklingsarbetet gällande hur förnyade markanvisningar ska hanteras. Kontoret har landat i att dessa inte behöver tas upp för beslut i utskottet, om inte särskilda skäl föreligger.

Rekommendationerna har även lett till en vidareutveckling av arbetet med hantering av markanvisningar till stadens bolag för kommunala funktioner, exempelvis i form av markanvisning av skola till Sisab. Kontoret avser att dessa ska tas upp för ställningstagande i utskottet och arbete pågår för att tydliggöra rutiner för detta.

Nämnden rekommenderades att:

- Säkerställa att delegationsbeslut anmäls skyndsamt till nämnden.

- *Bedöms färdig under våren 2024, därefter kontinuerlig uppföljning*

Uppföljning:

Avsikten för beslut fattade på delegation är att dessa ska anmälas skyndsamt. Då tidplanen för nämndadministrationen är omfattande, kan det trots detta ta tid innan ett delegationsbeslut behandlas av nämnden. Dock pågår ett arbete för att säkerställa att rutinen följs och minimera risker för att delegationsbeslut inte anmäls skyndsamt till nämnden. En mall för delegationsbeslut är under framtagande med syfte att underlätta arbetet. När en ny mall finns på plats ska en utbildning i rutin för delegationsärende hållas för projektledare.

I den granskning av markanvisningsprocessen som gjordes under 2019 gick det inte att säkerställa att samtliga markanvisningsbeslut följts upp inom två år genom att delegationsbeslut om tilläggsavtal fattats. Att en markanvisning är begränsad till att gälla i två år innebär merparten av alla ärenden förlängs. Detta mot bakgrund av att stadsbyggnadsprocessen till mycket övervägande del är längre än två år. I framtagandet av nya riktlinjer för markanvisning arbetar kontoret för att bättre anpassa markanvisningens giltighet utifrån stadsbyggnadsprocessen.

Arbetet pågår även med att ta fram en rutin i exploateringskontorets dokumenthanteringssystem, Public 360, för att dokumentera uppföljning av samtliga markanvisningar inom giltighetstiden. En påminnelse ska skickas till ansvarig avdelnings funktionsbrevlåda sex månader innan avtalets giltighetstid har löpt ut. Effekten av detta förväntas bli att det är enklare att följa upp anvisningar.

Nämnden rekommenderades att:

- Informera nämnden om motiven till föreslaget förfarande samt om resultatet av byggherrekontrollen i tjänsteutlåtandet.
 - *Bedöms åtgärdad 2023, med effekt från 2024*

Uppföljning:

Utifrån ovan rekommendation har det under året pågått ett prioriterat arbete med syftet att generellt förbättra nämndens beslutsunderlag. Beslutsunderlagen ska vara tydliga och transparenta för att underlätta styrning och uppföljning.

Exploateringskontorets egen uppföljning visar att nästan samtliga ärenden under året har inkluderat en motivering, men tonvikten är ofta på valet av aktör. Huvuddelen av alla ärenden innehåller information om genomförd byggaktörskontroll, med undantag för anvisningar till stadens egna bolag.

Mallen för kontorets tjänsteutlåtanden har nyligen uppdaterats för tjänsteutlåtanden för markanvisning. I den nya mallen framgår det ännu tydligare att valet av förfarande ska motiveras samt att resultat av byggaktörskontroll ska framgå. Effekten av detta förväntas bli att tjänsteutlåtanden framöver innehåller ännu tydligare information till nämnden, gällande både de delar som rekommendationen belyser samt övriga delar. Arbeta pågår med motsvarande uppdatering för fler av kontorets tjutmallar för att korrelera med dessa justeringar.

Investeringsprocessen

Revisionskontoret granskade om exploateringsnämndens uppföljning och kontroll av investeringsprojekt är tillräcklig.

Nämnden rekommenderades att:

- Säkerställa att det i Exploateringshandboken eller annat styrande eller stödjande dokument tydliggörs vilken roll och ansvar ekonomifunktionen har avseende uppföljning och kontroll av investeringar.
 - *Bedöms åtgärdad 2024*
- Se över behovet att tydliggöra vilka instruktioner och avväganden som projektledare ska utgå från då de gör prognoser. Detta för att stärka enhetligheten mellan projekt.
 - *Bedöms åtgärdad mitten av 2024*

Uppföljning:

Med syfte att få fram en tydligare och enhetlig rutin för prognostisering och en tydligare process och ansvarsfördelning för uppföljning och kontroll av investeringsprojekten har kontoret påbörjat ett utvecklingsarbete för att öka den ekonomiska styrningen. Arbetet görs bland annat för säkra ett närmare samarbete mellan projekt och ekonomifunktionen gällande investeringsredovisning och uppföljning av projektens ekonomi. Utveckling av investeringsredovisningsmodellen pågår även under 2024.

Att se över ekonomifunktionens roll avseende uppföljning och kontroll av investeringar och tydliggöra rollen i Exploateringshandboken ingår i det strategiska verksamhetsutvecklingsarbetet och ska genomföras tillsammans med ekonomiavdelningen. Arbeta ska även göras för att vidareutveckla Exploateringshandboken med tydligare rutin- och processbeskrivning för prognostisering.

Exploateringskontoret har cirka 700 projekt som utifrån stadens styrmodell agerar förhållandevis självständigt. I syfte att öka förmågan att styra projekten har ett arbete för att öka ekonomistyrningen påbörjats och ska fortsatt utvecklas med ambitionen att hålla samman projektportföljen. Det kan ske genom regelstyrd rapportering med nyckeltal och fler beslutsgrindar. Under året har kontorets investeringsråd vidareutvecklats.

För att säkerställa en organisation som på bästa sätt kan genomföra detta arbete och stötta nämnden i att nå uppsatta mål har en översyn av exploateringskontorets organisation gjorts och en ny organisation har införts under hösten. Inom den nya organisationen finns en enhet som bland annat ska ansvara för att strategiskt vidareutveckla Exploateringshandboken samt kontorets pågående rollmatrisarbete.

Nämnden rekommenderades att:

- Se över behovet att i åiterrapportering av investeringsverksamhet till nämnd tydliggöra vilka projekt som prognostiserar en negativ avvikelse mot genomförandebeslut som kräver åtgärd enligt fastställt regelverk. Detta för att öka nämndens möjlighet att utöva tillräcklig kontroll av sin investeringsverksamhet.
 - *Bedöms åtgärdad till verksamhetsplan för 2024*

Uppföljning:

En ny bilaga togs fram till tertialrapport 2 för 2023 som ska finnas med återkommande i kontorets rapportering till nämnden där samtliga projekt över 50 mnkr som har en avvikelse om minst 15 procent redovisas. Syftet är att öka nämndens insyn och möjlighet till styrning och kontroll av investeringsverksamheten. Projekten som avviker i prognos ses över i samband med VP-processen och ny lönsamhetskalkyl upprättas, det vill säga i enlighet med befintlig rutin i samband med VP.

Inköpsprocessen – köp av konsulttjänster

En granskning har genomförts av inköp av konsulttjänster.

Nämnden rekommenderades att:

- Säkerställa att fakturor konteras korrekt samt att betalning av leverantörsfakturor sker i enlighet med betalningsvillkor.
 - *Bedöms åtgärdad under 2023, därefter löpande arbete*

Uppföljning:

För att säkerställa korrekt kontering och betalning i rätt tid görs stickprover varje månad avseende exempelvis kontering och attest. Återkoppling sker till berörda och i förekommande fall sker korrigeringar och kompletteringar. Påminnelsestatistik och en rapport med sammanställning av de med lång handläggningstid av fakturor skickas ut löpande.

Förtroendekänsliga poster

En granskning har genomförts av redovisning av förtroendekänsliga poster, där urvalet 2022 var representation.

Nämnden rekommenderades att:

- Säkerställa att stadens anvisningar och regler följs vad gäller redovisning av transaktioner som avser representation. Det vill säga att kontering och momsredovisning är korrekt samt att underlagen är fullständiga.
 - *Bedöms åtgärdad under 2023, därefter löpande arbete*

Uppföljning:

För att säkerställa att kontering och momsredovisning är korrekt och underlagen är fullständiga genomförs stickprover varje månad avseende exempelvis kontering, attest och moms. Återkoppling sker till berörda och i förekommande fall sker korrigeringar och kompletteringar.

2. Uppföljning av tidigare rekommendationer

Tidigare års granskning av nämndens verksamhet har utmynnat i ett antal rekommendationer. Nedan listas dessa, kontorets bedömning av när rekommendationen ska vara åtgärdad samt en uppföljning av arbetet utifrån rekommendationen.

2017 Markanvisningspolicy och tomträttsavgälder

- Nämnden bör säkerställa att kraven i markanvisningspolicyn samt rutinen för markanvisningsbeslut redovisas i beslutsunderlagen vid markanvisningsbeslut. Detta utifrån tydliggörande av bl.a. vald förfarandeform och motiv till vald förfarandeform.

*Se Granskningar april 2022-mars 2023,
Markanvisningsprocessen ovan*

***2017 Utvärderingar av exploateringsprojekt i
stadsbyggnadsprocessen***

- Exploateringsnämnden i samverkan med stadsbyggnadsnämnden, trafikenämnden samt miljö- och hälsoskyddsnämnden måste se till att erfarenhetsåterföring sker på det sätt som bestämts i Ledstängen
 - *Bedöms färdigt under 2023, med vidareutveckling under 2024*

Uppföljning:

Rutinen för erfarenhetsåterföring finns beskriven i Ledstängen, men ett arbete har genomförts på avdelnings- och enhetsnivå för att påminna om att säkerställa och följa upp att rutinen följs. Enhetschefer påminner om rutinen vid löpande avstämningar med projektledare. Detta arbete ska ske kontinuerligt. Stickprovskontroller har gjorts under hösten och fortsätter att genomföras.

Årets arbete har dock visat på otydlighet i beskrivningen av rutinen i Exploateringshandboken. Erfarenhetsåterföring inom projekten görs i flera steg och det har inte framgått i Exploateringshandboken att den erfarenhetsåterföring som sker enligt Ledstängen är obligatorisk. Detta har förtydligats.

Exploateringskontorets arbete med rekommendationen har lett till att det under året har påbörjats ett strategiskt prioriterat arbete för att se över interna arbetsprocesser och rutiner samt stärka Exploateringshandbokens kvalitetsstyrning. Detta arbete kommer att fortsätta under 2024.

Som en del i arbetet har kontoret arbetat fram en modell för internrevision för kontroll av rutiner. Huvudfokus kommer att

vara hur arbetet bedrivs i enlighet med Exploateringshandboken och i första hand granska projekt som väljs ut slumpmässigt via stickprov. Syftet är att tydliggöra eventuella brister eller om någon rutin behöver justeras. Arbetet har påbörjats och revision kommer att genomföras under 2024.

I arbetet med att ta fram en digital projektplats för exploateringskontorets samtliga projekt kommer en checklista för viktiga aktiviteter, däribland erfarenhetsåterföring, att tas fram. Arbetet med en digital projektplats pågår och beräknas kunna implementeras i slutet av 2024 alternativt årsskiftet 2024/2025.

2017 samt 2019 Delegationsordning

- Nämnden bör genomföra uppföljning och kontroll av beslut fattade med stöd av delegation från nämnden.
 - *Bedöms färdig årsskiftet 2023/2024*
- Vidare utveckla former för att säkerställa att alla beslut som fattas med stöd av delegation anmäls på ett tillfredsställande sätt.
 - *Bedöms färdig under våren 2024, därefter kontinuerlig uppföljning*

Uppföljning:

Enligt nämnden delegationsordning och kontorets vidaredelegation ska beslut fattade på delegation anmälas vid närmast påföljande sammanträde. Då tidplanen för nämndadministrationen är omfattande, kan det trots detta ta tid innan ett delegationsbeslut behandlas av nämnden. Dock pågår ett arbete för att säkerställa att rutinen följs och minimera risker för att delegationsbeslut inte anmäls skyndsamt till nämnden.

En mall för delegationsbeslut är under framtagande med syfte att underlätta arbetet och utveckla kvaliteten på de beslut som anmäls. När en ny mall finns på plats ska en utbildning i rutin för delegationsärenden hållas för projektledare.

Arbete med att genomföra stickprovskontroller av beslut fattade på delegation har påbörjats och ska fortsätta för årets delegationsbeslut, planeras vara färdigt under 2023.

2017 Oegentligheter och förtroendeskada

- Nämnden bör kartlägga och beakta risker i verksamheterna utifrån ett oegentlighets- och förtroendeskadligt perspektiv
 - *Bedöms färdig*

Uppföljning:

Exploateringskontoret har under året tagit fram *Riktlinjer för otillåten påverkan* som behandlar kontorets arbete mot korruption, mutor och jäv. Dessa riktlinjer utgör en del i det förebyggande arbetet mot oegentligheter och förtroendeskadador. Kontoret har en rad riktlinjer och rutinbeskrivningar som ska följas i syfte att begränsa riskerna för att medvetna och omedvetna fel uppstår och det är viktigt att dessa hålls aktuella.

En viktig del i arbetet med att förebygga otillåten påverkan är utbildning – om vad otillåten påverkan är, vilka kontrollfunktioner som finns, kontorets ställningstagande och vilka konsekvenser det kan innebära för verksamheten och individen. I och med detta har kontoret påbörjat en kartläggning av risker.

Arbete pågår med att ta fram utbildnings- och informationsmaterial anpassat för exploateringsnämndens verksamhet som kommer att implementeras under 2024.

Till skillnad från tidigare redovisas *Riktlinjer för Representation, gåvor och uppvaktningar* i ett eget dokument som färdigställs under 2023.

2017 Diarieföring

- Nämnden rekommenderas att införa rutiner för att säkerställa och följa upp att svaren på allmänhetens klagomål och synpunkter diarieförs samt att svarstiderna är i enlighet med förvaltningslagen.
 - *Bedöms färdig under våren 2024*

Uppföljning:

Ett arbete pågår för att tydliggöra och tillhandahålla utbildning gällande rutiner för uppföljning av synpunkter inom exploateringskontorets dokumenthanteringssystem, Public 360. Rutiner kommer att tydliggöras och informeras om i samband med introduktion av nyanställda och utbildning i Public 360.

2018 Markanvisningspolicyn och markanvisningsbeslut

- Nämnden bör generellt förbättra dokumentationen av de kontroller och bedömningar av byggherren som ska ske enligt markanvisningspolicyn. Av dokumentationen bör det även framgå på vilket sätt kontoret beaktat de rekommendationer som har lämnats i de ekonomiska analysrapporterna.
- Vidare bör nämnden i tjänsteutlåtanden inför markanvisningsbeslut tydligt redovisa om och vilka kontroller som har utförts avseende byggherrarna. Nämnden bör även beakta behovet av aktuella och väsentliga uppgifter om byggherrarna inför markanvisningsbeslut

Uppföljning:

Se *Granskningar april 2022-mars 2023*,

Markanvisningsprocessen ovan.

2018 Investeringsprognoser

- Nämnden behöver säkerställa att det löpande arbetet med budget och prognoser avseende investeringsverksamheten förbättras
 - *Arbetet har förbättrats, men löpande arbete framöver*

Uppföljning:

Verksamhetens utgiftsprognoser har förbättrats de senaste åren och i verksamhetsberättelsen för 2022 nåddes prognossäkerhetsmålet. Från verksamhetsplan för 2024 används stadens nya budget- och prognosverktyg Hypergene vilket förväntas ge ökade förutsättningar för prognossäkerheten. Rapporter skickas ut och genomgångar sker med verksamheten avseende prognosavvikelser efter varje rapporteringstillfälle. Prognosarbetet är komplext och förbättringsarbetet måste ständigt fortgå genom bland annat utbildnings- och informationsinsatser.

Se även åtgärder under *Redovisning av avvikelser i stora investeringsprojekt* och *Investeringsprocessen*.

2019 Uppföljning av markanvisningsbeslut

- Nämnden måste säkerställa att stadens markanvisningspolicy följs samt utarbeta rutiner för att säkerställa att samtliga markanvisningsbeslut följs upp inom två år.

*Uppföljning:**Se Granskningar april 2022-mars 2023,**Markanvisningsprocessen ovan***2020 Ansvarsfördelning i attestflödet**

- Nämnden bör göra en översyn av rutinerna för attest (attestflödet) med utgångspunkt i stadens regler avseende ansvars-fördelning, där det särskilt framgår att attest ska utföras av godkännare och beslutsattestant. Utgångspunkten bör vara att attestflödet i så hög grad som möjligt följer kontorets linje och/eller projektorganisation så att ekonomiskt ansvar och attestansvar överensstämmer. Avsteg från denna princip bör endast ske i undantagsfall.

En rekommendation avseende ansvarsfördelningen i attestflödet kvarstod i revisionens årsrapport för 2022. Enligt kontorets mening fattas beslutet om inköp när beställning görs och inte i samband med attestering av fakturan. Beställningar attesteras enligt delegationsordningen i inköpsmodulen i ekonomisystemet. Attest vid inköp sker av någon med ekonomiskt ansvar. Dialog angående denna rekommendation förs med revisionskontoret.

2020 Internkontrollplan

- Nämnden rekommenderas att utveckla och tydliggöra riskområden och åtgärder/kontroller i internkontrollplanen samt utveckla uppföljning och analys av densamma.
 - Utveckling till VP för 2024, fortsatt arbete under 2024

Uppföljning:

Uti från ovan rekommendation har ett utvecklingsarbete påbörjats under året för att utveckla och förtydliga internkontrollplanen och även öka den faktiska interna kontrollen.

Ett kontorsgemensamt diskussionsunderlag för väsentlighet och risk har tagits fram inför framtagandet av exploateringsnämndens verksamhetsplan för 2024. Därutöver har ett arbete genomförts för att förtydliga väsentlighets- och riskanalyser kopplade till investeringsprocessen. Den förväntade effekten är att nämnden får en tydligare bild av kontorets interna kontrollarbete.

Även om internkontrollplanen har utvecklats till nämndens verksamhetsplan för 2024, ska ytterligare vidareutveckling ske under 2024 för att stärka hur kontoret löpande arbetar med riskanalyser som en del i det interna kontrollarbetet. Detta förväntas resultera i tydliga åtgärder och kontrollmoment för uppföljningen och för arbetet med att förhindra oönskade händelser.

Utifrån det arbete som påbörjats under året med fokus på internkontroll och ekonomistyrning, ska utvecklingen på dessa områden fortsätta. Målsättning är att hitta former för att samordna internkontrollarbetet, verksamhetsutvecklingen, kvalitetsstyrningen och det påbörjade arbetet med internrevision för eventuella synergieffekter av respektive arbete.

2020 Redovisning av avvikelser i stora investeringsprojekt

- Nämnden bör utveckla rapporteringen avseende avvikelser i stora investeringsprojekten så att det tydligt framgår förklaringar och eventuella åtgärder.
 - *Bedöms åtgärdad*

Uppföljning:

En ny bilaga tagits fram till T2 2023 och ska finnas med återkommande i kontorets rapportering till nämnden där samtliga projekt över 50 mnkr med en avvikelse om minst 15 procent listas. Syftet är att öka nämndens insyn och möjlighet till styrning och kontroll av investeringsverksamheten. Projekten som avviker i prognos ses över i samband med VP-processen och ny lönsamhetskalkyl upprättas, det vill säga i enlighet med befintlig rutin i samband med VP.

2021 Anläggningsredovisning

- Nämnden behöver säkerställa att entreprenörerna särredovisar kostnader som ur stadens perspektiv utgör inte aktiverbara utgifter
 - *Bedöms färdig under 2024*

Uppföljning:

Modellen för investeringsredovisning har sedan 2022 utvecklats och kommer fortsätta utvecklas under 2024 för att säkerställa följsamhet till de kommunala redovisningsreglerna RKR4.

Det finns även ett pågående förbättringsarbete för att få till rutiner och processer för uppdelning av drift- respektive investeringsutgift. Kontoret har säkerställt delårsbokslut utifrån väsentlighet och kommer göra på samma sätt inför årsbokslutet. För att stödja det fortsatta utvecklingsarbetet med att hitta förenklingar och systemlösningar kommer konsulter anlitas för att stödja kontoret. Det krävs också ett fortsatt arbete för att gå igenom hela projektportföljen för att säkerställa att allt som ska aktiveras eller utrangeras är omhändertaget.

2021 Avtalsuppföljning

- Nämnden rekommenderas att utveckla systematiska och dokumenterade kontroller samt säkerställa att avtalsuppföljning sker.
 - *Delvis åtgärdad under 2023, åtgärder fortsätter under 2024*
- Vidare behöver nämnden säkerställa att seriositetskontroller genomförs regelbundet.
 - *Bedöms åtgärdas under 2024, därefter löpande arbete*

Uppföljning:

Kontroller genomförs inom ramen för uppföljnings, utvärderings, och planeringsmöten, så kallade UUP möten, som bland annat innefattar uppföljning av avtalen, men även andra frågor. Årets möten skedde mellan juni och september och förändringar gjordes i UUP mötenas upplägg inför detta, för att också hantera uppföljningen. Dokumentation av mötena håller på att färdigställas.

Den löpande automatiska kontrollen av att nämndens avtalade leverantörer uppfyller de ekonomiska kvalificeringskraven är implementerad. Under 2024 kommer kontrollen att ytterligare förbättras genom att kontoret inför en kontroll av de kvalificeringskrav som berör brottslighet. Den nya lösningen innebär att en faktisk kontroll sker.

Som en del av arbetet under året har det framkommit att den kontroll av linjeorganisationens fakturor som genomförts, inte alltid avser den typ av kontroll som rekommendationen avser. Idag görs en stickprovskontroll på konsultfakturor där redovisningscontroller kontrollerar att fakturorna är rätt

konterade och attesten korrekt. Därefter kontrolleras att rätt priser är debiterade på dessa stickprover.

Dock sker ingen stickprovskontroll av entreprenadfakturor, något som kräver specialistkunskap för att genomföra. Med anledning av detta pågår framtagande av förslag på hur dessa stickprovskontroller ska utvecklas.

3. Revisionsrapporter

Ett antal fördjupade granskningar har gjorts som har resulterat i rekommendationer från revisionen. Nedan listas dessa, kontorets bedömning av när rekommendationen ska vara åtgärdad samt en uppföljning av arbetet utifrån rekommendationen.

2019 Implementering av dataskyddsförordningen

- Nämnden rekommenderas att utveckla styrning och uppföljning av arbetet med att efterleva dataskyddsförordningen.
 - *Bedöms åtgärdad under 2023, därefter löpande arbete*
- Vidare bör nämnden informationsklassificera sina informationstillgångar samt regelbundet och systematiskt inventerar sina personuppgiftsbehandlingar
 - *Bedöms åtgärdad under 2023, därefter löpande arbete*

Uppföljning:

Arbete pågår med utveckling av styrning och uppföljning av arbetet med att efterleva dataskyddsförordningen. Arbete pågår med att komplettera registerförteckningen där data behöver uppdateras och kompletteras. Arbete pågår med att ta fram en plan för hur förteckningen ska kompletteras.

Under 2023 har arbetet med informationssäkerhet och dataskydd fortskridit med bland annat genomgångar mellan förvaltningschef och informationssäkerhetssamordnare (och del av genomgång med dataskyddsombudet) för att informera och belysa grunder och status inom respektive område för informationssäkerhet och dataskydd, framtagande och fastställande av *Lokal anvisning för informationssäkerhet inom exploateringskontoret* och framtagande av *Rutin för personuppgiftsincidenter inom exploateringskontoret*.

I samband med verksamhetsberättelse och bokslut tar förvaltningen del av dataskyddsombudets överlämnade årsrapport och stor hänsyn tas till eventuella rekommendationer som lämnas i rapporten.

2022 Projekt Slussen

- Nämnden bör utveckla och tydliggöra nämndens styrning av projektet genom ett ökat beslutsfattande avseende exempelvis upphandlingar, övergripande principer för styrning, uppföljning och kontroll av projektet samt åtgärder vid avvikelser.
 - *Bedöms åtgärdad under 2023, därefter kontinuerligt arbete*
- Vidare rekommenderas nämnden utveckla och tydliggöra den löpande uppföljningen av projekt Slussen bland annat genom att redovisa utfall och prognos för delområden samt säkerställa att stadens minimikrav uppfylls.
 - *Bedöms åtgärdad under 2023, därefter kontinuerligt arbete*
- Nämnden behöver också säkerställa att det finns en tydlig genomförandeplan kopplat till de besparingar som behöver effektueras för att projektet ska kunna uppnå nå följsamhet till målbudget.
 - *Bedöms åtgärdad under 2023*
- Vidare rekommenderas nämnden införa en årlig lägesredovisning av projekt Slussen samt analysera och göra en aktiv bedömning av om det finns behov av att hemställa ett nytt reviderat genomförandebeslut till kommunfullmäktige.
 - *Bedöms åtgärdad under 2023*

Uppföljning:

Nämnden har under året aktivt arbetat för en ökad styrning av Projekt Slussen. Kommunfullmäktige fattade i juni beslut om ett reviderat genomförandebeslut och åtgärder för att projektet ska kunna uppnå nå följsamhet till budget.

En vidareutveckling och formalisering av den löpande rapporteringen har varit nödvändig och nämnden och kontoret har arbetat aktivt med det under året, ett arbete som kommer att

fortsätta. Detta även i syfte att öka transparensen i den politiska styrningen.

Nämndens fokus har varit att, utöver de gällande regelverken, initiera fler och tydligare tillfällen för underlags- och informationsinhämtning som grund för beslutsfattande. Lägesredovisningar av Projekt Slussen har gjorts, och ett flertal skrivelser har behandlats och informationsföredragningar har genomförts. Nämnden har även blivit informerade med utskick vid behov. Därutöver planeras att nämnden fattar beslut om en större tilldelning inom projektet under våren 2024.

För att ytterligare tydliggöra styrningen har former för återkommande lägesredovisning av nämndens största projekt framarbetats. Nämnden får informationsföredragningar och lägesredovisning kommer även ske i bilaga till verksamhetsberättelsen.

2022 Samverkan i stadsplaneringen

- Nämnden rekommenderas att säkerställa att erfarenhetsåterföring sker i enlighet med Ledstången.
 - *Bedöms åtgärdad under 2023, med effekt från 2024*
- Vidare att se över samverkan och arbetssätt i syfte att få ett jämnare arbetsflöde under året.
 - *Löpande arbete*

Uppföljning:

Rutinen för erfarenhetsåterföring finns beskriven i Ledstången, men ett arbete har genomförts på avdelnings- och enhetsnivå för att säkerställa och följa upp att rutinen följs. Enhetschefer påminner om rutinen vid löpande avstämningar med projektledare. Detta arbete ska ske kontinuerligt. Stickprovskontroller ska göras under hösten.

Årets arbete har dock visat på en viss otydlighet i beskrivningen av rutinen i Exploateringshandboken. Erfarenhetsåterföring inom projekten görs i flera steg och det har inte framgått i Exploateringshandboken att den erfarenhetsåterföring som sker enligt Ledstången är obligatorisk. Detta har förtydligats och effekten förväntas bli att rutinen följs i större utsträckning.

Med syfte att få ett jämnare arbetsflöde har produktionstakten tydligt följs över året. Ledningsgruppen följer upp två gånger i månaden och nämnden informeras om status för utvalda indikatorer vid nämnd. Produktionstakten påverkas dock i mycket stor utsträckning av externa faktorer och marknadsläget, vilket gör prognoser osäkra och arbetet svårt att styra. Den höga inflationen och ränteuppgången har påtagligt påverkat bostadsmarknaden. Omsättningen av bostäder har minskat samtidigt som utbudet av bostäder till salu har varit förhållandevis stort jämfört med tidigare år.

Slut